No. 2719 Woensdag 19 Februari 1936 53ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling

Redactie: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

GEWAPEND DINER: De Italiaanse soldaten moeten altijd bereid zijn voor onaangename verrassingen van de zijde van de Abessiniërs en zelfs wanneer zij aan het eten zijn in het kamp vinden zij het veiliger hun geweer gereed te hebben, zoals het plaatje van het Abessijnse Noordfront toont.

De Leer der Kerk over de Oorlog.

„De verdwaasde naties werken zich in een bijna niets ontziend nationalisme vast."

Naar een nieuwe orde.

De Aartsbisschop van Parijs Z. Em. Kardinaal Verdier heeft onlangs een rede gehouden, die diepe indruk heeft gemaakt op de openbare mening, tengevolge van de rechtstreekse veroordeling van de oorlog, die daarin vervat is.

Kardinaal Verdier verklaarde, dat hij de ernstige problemen van deze tijd nog slechts enkele dagen geleden besproken had met Z. H. den Paus.

Oorlog, aldus zeide Kard. Verdier, is in de theologische betekenis van het woord een stompzinnige of onredelijke daad, aangezien hij niet kan doen, wat van hem geëist wordt, d.w.z. een recht vestigen of verdedigen. Hij is zelfs erger geworden sedert wetenschappelijke uitvindingen en de omvang van moderne conflicten zijn vernietigende macht bijna eindeloos vergroot hebben. Meer dan ooit moeten wij derhalve verklaren, dat oorlog alleen wettig kan zijn in één geval — dat van wettige verdediging.

Wanneer een oorlog wettige verdediging wil zijn, moet een land onrechtvaardig worden aangevallen; een dusdanige onrechtvaardige aanval moet een natie bedreigen met werkelijke physieke en morele vernedering; en er moeten geen andere manieren van verdediging bestaan. Aldus is de wijze en omvattende leer van de Kerk over dit onderwerp. Over deze leer houdt de Paus, die met zoveel gezag het lot van de Kerk bestuurt, naijverig wacht.

De kardinaal sprak vervolgens over het nationalisme, dat vaak de ketterij van onze moderne tijden genoemd wordt.

„Terwijl, zegt hij, de belangen van elke aard elkaar over de grenzen heen de hand reiken, in elkaar opgaan zelfs; terwijl nieuwe ontdekkingen elke dag de macht van deze doordringing vergroten, werken de verdwaasde naties zich in een bijna niets ontziend nationalisme vast, en omzomen zij haar grenzen met kanonnen en draadversperringen.

Elk van haar, en het is onbegrijpelijk, wil tegenover het ontzettende onbekende zich op de allereerste plaats het integrale bezit van zijn goederen en zijn voorrechten verzekeren. Het instinct van zelfbehoud ligt diep in alle wezens, of zij staten of eenlingen zijn. En is daaruit niet de laatste tijd het zo verontrustende verschijnsel voortgekomen: dat volken, zonen van de revolutie, zich aan een dictatuur of een quasi-dictatuur overgeven, waarvan een der karakteristieken juist is, dat die naties zich isoleren, en haar grenzen tot in het exces gevoelig maken?

Deze instinctieve en gewelddadige reacties kunnen echter niet definitief zijn. De feiten zullen sterker zijn dan de mensen. Op de snelle helling, waarop de moderne uitvindingen de mensheid geplaatst hebben, kan zij niet meer tot staan komen. In voortgezet tempo, dat de gebeurtenissen weliswaar kunnen vertragen of versnellen, gaat zij naar een nieuwe orde, waarin, goedwillig of met geweld, de samenwerking tussen de volken de normale voorwaarde voor elke activiteit zal zijn.

Dit perspectief ligt niet meer in een ver verschiet. De mensen van deze generatie nemen een diepe wijziging in de realiteit der wereld waar.

Het huidige conflict, hetwelk zich aanvankelijk tot een verre streek van Afrika scheen te moeten beperken, heeft de gehele beschaafde wereld in beroering gebracht. Door dit conflict beleven we allen benauwde ogenblikken. Wat is er dan gebeurd?

Machtige naties hebben geconstateerd, dat de veiligheid van haar bezittingen, de vrijheid van haar verkeer, de eer van haar rijk, haar toekomst niet onverschillig tegenover de uitslag van dit conflict stonden. De verdragen, de statuten van de Volkenbond, min of meer geheime verdrgen hebben een menigte volken in het geding gebracht. En de Afrikaanse strijd is plotseling gebleken te zijn een reusachtig duel, waarin het belang van één volk en het gemeenschapsbelang tegenover elkaar staan.

De inzet van dit duel is niet meer en niet minder de wereldoorlog.

Deze feiten, de ontzettende perspectieven, welke zij plotseling voor onze ogen geopend hebben, hebben op de dagorde van alle volkeren deze geweldige vraag gesteld: hoe kunnen wij de vrede onder alle volkeren verzekeren.

God behoede mij er voor de middelen, waarnaar onze regeringen, en in het bijzonder de Franse regering gegrepen hebben, slecht te beoordelen.

Hoe zouden wij het bovenmenselijk werk en de bewonderenswaardige belangeloosheid niet verheerlijken, waarmede de Franse staatslieden de wereldvrede pogen te bewaren?

Maar de oplossing van een accuut confict kan onze verplichtingen niet uitputten.

De essentiële kwestie blijft altijd bestaan. Morgen zal op een ander punt van de aardbol hetzelfde duel uitbreken. Naties, welke uitsluitend haar eigen belang behartigen, zullen helaas niet aarzelen, weer met het gemeenschapsbelang der andere volken in botsing te komen, als zij, door list of kracht, de overwinning hopen te behalen.

Tegen dit gevaar, dat helaas geen spookbeeld is, gaan de naties samen. Zij meten haar krachten, zoeken bondgenootschappen, in de hoop, dat ook zij, waar eendracht kracht maakt, vrees kunnen inboezemen, en zonodig overwinnen.

Deze voorzorgen zijn ongetwijfeld gewettigd. De vrees voor de openbare en particuliere misdadigers het begin der wijsheid blijven. En de macht zal steeds, zolang de mensen mensen bleven, een der beste bewakers van het recht blijven.

Maar het is ook waar, dat deze gewettigde voorzorgsmaatregelen een veel makkelijker succes zouden hebben en dat hun voor de volken zo drukkende gewicht veel lichter zou zijn, als de atmosfeer, welke wij allen inademen, meer doordrongen was van de ideën van rechtvaardigheid, liefde, broederlijke samenleving; als wij er eenvoudig toe konden besluiten elkaar oprechter lief te hebben."

Een Halve Eeuw Krakatau.

Vorige week meldde een telegram een nieuwe werking van de Krakatau. Over deze vulkaan schreef in 1933 in „Die Umschau" Dr. Stenh, de leider van de vulcanologische dienst in Indië:

Toen ik nu twaalf jaar geleden op weg naar Java voor de eerste maal Straat Soenda passeerde, was ik in spanning. Hier moest de beroemde Krakatau liggen, waarvan wij als studenten al zoveel hadden gehoord. Toen tenslotte de berg kort voor zonsondergang aan de horizon opdoemde, was de kapitein zo vriendelijk, dwars door de eilandengroepen te stevenen, zodat wij de beroemde doorsnede van de Rakata-kegel van dichtbij konden zien. Een wand van 813 m. hoog vertoonde de krater, die met gestolde lava is gevuld. Van de krater uit liepen verscheiden meer of minder dikke banken van gestolde lava met lagen vulcanische zand en gesteente ertussen. Het gesteente zelf was donker, in tegenstelling tot de enorme massa's witte puimsteen langs de kanten en op de top van de kegel. Dit is de materie, die de vulkaan in 1883 heeft uitgebraakt.

Het is thans vijftig jaar geleden, dat, op 20 Mei 1883, de bevolking van West-Java en Zuid-Sumatra door een reeks van hevige knallen en een dof gerommel werd opgeschrikt. Het was de Krakatau, die na een rust van twee eeuwen weer begon te werken. De heftigste werking vond plaats van 26 tot 28 Augustus, en het hoogtepunt werd op 27 Augustus des ochtend om 10 uur, bereikt. De knal der geweldige explosie werd zelfs in Australië gehoord, d.w.z. op een afstand tussen Stettin en Gibraltar. De hoeveelheid uitgebraakte stenen en vulkanische as, die op 18 kubieke km. werd becijferd, bedekte een gebied van 827.000 vierkante kilometer, d.w.z. een oppervlakte welke zowat overeenkomt met die van Duitsland plus Zwitserland plus Italië. De fijnste asdeeltjes bereikten een hoogte van 70 à 80 km (professor Piccard bereikte tijdens zijn tocht naar de stratosfeer een hoogte van bijna 17 km). Bij zonsopgang en zonsondergang verzaakten zij in de gehele wereld prachtige kleurnuances, die de ouderen onder ons zich misschien nog zullen herinneren.

Het grootste deel van Rakata, het voornaamste eiland der Krakatau-groep, verdween met zijn beide werkende vulkanen Perhoewatan en Danan in de diepte, zowel als gevolg van de explosies als door instortingen. Daar waar de beide vuurspuwende bergen zijn weggezonken is de zee thans 792 m diep. De helft van de 813 m hoge Rakata-kegel stortte in zee en veroorzaakte dientengevolge enorme vloedgolven, die zich op de kusten rond Straat Soenda stortten. Ruim 36.400 mensen verloren bij de Krakatau--ramp het leven. Op de drie Krakatau-eilanden Rakata, Verlaten Eiland en Laag Eiland werd alle plantaardig en dierlijk leven onder puimsteen bedolven en volkomen vernietigd. Op sommige plaatsen is de puimsteenlaag meer dan 50 m dik.

In de loop der jaren zijn geleidelijk de plantengroei en enkele diersoorten teruggekeerd. Daar waar in Augustus 1883 niets dan een kale steenwoestenij was te zien, verheft zich thans weer een dicht oerwoud. De Rakata-kegel is, met uitzondering van zijn steile wand, tot aan zijn top weer door hoog geboomte en struikgewas bedekt, aan de oever groeien op sommige plaatsen kokospalmen, doordat kokosnoten zijn komen aandrijven en op het land werden geworpen. Vogels en wind voerden het zaad van andere planten mee. In de laatste jaren begint zich ook langs de steile wand van de Rakata-kegel weer plantengroei te ontwikkelen. Afgezien van de vogels, insecten en vleermuizen hebben de dieren ten dele zwemmend de eilandengroep bereikt. Dit is o.m. het geval geweest met de reuzenslang (phyton reticulatus) en de grote hagedisachtige waranen. Andere diersoorten werden met drijf- en wrakhout op de oever geworpen. Hiertoe behoren ook twee soorten ratten, waarvan de ene Rakata, de andere Laag Eiland met onnoemelijke aantallen bevolkt. Daarentegen schijnt Verlaten Eiland nog geen ratten te herbergen. De wijzigingen, die zich in de flora en fauna voltrekken, worden regelmatig nagegaan door de geleerden van de Plantentuin en van het zoölogisch museum te Buitenzorg.

Van enige vulkanische werking werd sinds 1883 niets meer geconstateerd, totdat eind December 1927 opnieuw uitbarstingen werd waargenomen. In het bekken tussen de drie eilanden vonden op de bodem der zee erupties plaats. Onmiddellijk vestigde de vulcanologische onderzoekingsdienst van Nederlands-Indië een observatiestation, dat in radioverbinding staat met de naburige kusten van Java en Sumatra, opdat bij eventueel gvaar alarm kan worden gemaakt. De observatie duurt dag en nacht voort. De vulkaan zorgt voor voldoende afwisseling.

Als grote fonteinen, als zuilen van donkergekleurd slijk, vulkanische as en meer of minder grote brokken steen verschijnt de eruptiemassa boven de waterspiegel uit een diepte van 188 m. Zoals men des nachts kan constateren, is het een gloeiende massa, die uit het water te voorschijn komt. In de onmiddellijke nabijheid der zuil verdampt het zeewater. Nadat de vaste bestanddelen weer in zee zijn neergevallen, vormt het water stoomzuilen, die tot op grote hoogte opstijgen, om vervolgens met de wind weg te drijven.

De hoeveelheid opgeworpen materie was zó groot, dat op de bodem der zee rond de eruptieplek een nieuwe vulkaankegel ontstond, die reeds eind Januari 1928 als een nietig eilandje boven het wateroppervlak zichtbaar was. Anak Krakatau, kind van de Krakatau, werd het gedoopt. Drie keer werd het vernietigd door de branding, door aardbevingen, die met de uitbarstingen gepaard gingen en door de verplaatsing der eruptieplek. Het huidige vierde eiland Anak Krakatau bestaat sinds 10 Augustus 1930. Iedere nieuwe eruptieperiode heeft sedertdien wijzigingen in de vorm en de hoogte van het eiland veroorzaakt. In Mei 1933 bedroeg de hoogte boven de waterspiegel bijna 100 m, de lengte in N.W.-Z.O. richting 1200 m en de breedte Z.W.-N.O. 950 m. Het binnenste van de krater is gevuld met een meer van 250 m middellijn; van tijd tot tijd staat dit meer aan de Westkant met de zee in verbinding.

Opvallende werkzaamheid vertoonde de vulkaan in de periode van 2 Juni tot 15 Augustus 1930, toen de eruptiemassa's tot op 1400 m hoogte werden uitgeworpen. Nog krachtiger was de kortstondige werkzaamheid in September 1931; de uitgeworpen materie bereikte bij die gelegenheid een hoogte van 2400 m. De hevigste werking werd echter op 1 en 2 Mei 1933 waargenomen. Uren achtereen werd zonder onderbreking fijne vulkaanstof tot een hoogte van 7900 m uitgestoten. Gesuis en gebruis vervulden de lucht, alsof vlakbij een hetvige brand woedde. Dan weer werden gloeiende brokken steen uitgebraakt, die van grote hoogte in zee neervielen en uiteen barstten, hetgeen met hevige knallen gepaard ging. In de eruptiezuil kon men electrische ontladingen waarnemen, maar uit de eruptiewolken op grote hoogte flitsten snel achter elkaar krachtige bliksemschichten. Geweldig rommelde de donder. Zware eruptieregens plasten neer uit de eruptiewolken, terwijl het buiten de Krakatau-groep heerlijk weer was. Het noodweer duurde zonder onder-

Feuilleton.

De Vermoorde vermoord.

25)

Er stonden grote zweetdruppels op zijn voorhoofd; hij droogde ze af en hernam: „Ik heb niet gesproken!... Vijf dagen en vijf nachten reeds zwijg ik als een graf! Ik voel vandaag behoefte om te spreken!... Vandaag zou ik willen zeggen dat hij het is, hij..."

Hij kon niet voleinden, want Clémence was op hem toegesprongen en had met haar hand zijn mond gestopt. „Spreken... is u zelfmoorden!" riep ze. „Zwijgen... zwijgen moet ge!"

En eensklaps kreeg ze weer medelijden met hem; ze nam zijn handen en bezag hem lang.

— „Dwaas!... Arme dwaas," zei ze toen.

Ze hijgden allebei als na een lange inspanning, en een hele poos stonden ze zwijgend naast mekaar in het neerzijgende avondduister. De schaduwen van de bomen kwamen tot aan hun voeten en in de zoele wind fluuisterden de bladeren geheimnisvol.

— „Laten we nu eens ernstig praten," zei Clémence eindelijk. „Hoe laat was het juist, toen u hem gezien hebt?..."

— „Ja," antwoordde hij; „juist toen ik van u ben weggegaan, door de tuin... naar de laan..."

— „Vluchtte hij, toen hij u zag?..."

— „Neen; hij is traagjes, kalmpjes heengegaan... als om me de indruk te geven dat hij niet bang was voor me;... en hij heeft zelfs nog een paar keren omgekeken..."

— „Dat is vreemd", zei ze bekommerd. „Hij liep toch gevaar u elk ogenblik te zien struikelen over het lijkje van den kleine;... een hulpgeroep van u en hij ware aangehouden geweest... en niemand anders ware dan verdacht geworden..."

— „Ja, en het is nu te laat!... Nu mag ik niet meer spreken!..."

— „Zeker moogt ge dat, Max!... Moet u dat, verstaan?..."

— „Ik mag niet... en ik zal iet!..." en daar hij zag dat zijn verloofde even terugweek, voegde hij er aanstonds bij: „Tracht me te begrijpen! Clémence... Ik kan hem beschuldigen... maar hij kan evengoed „mij" beschuldigen!... Als ik beweer den moordenaar te hebben gezien, dan kan „hij" hetzelfde beweren!... Men zou hem vragen wat hij op dit uur verrichtte in de tuin... Men zou ook „mij" die vraag stellen?... en u weet wel dat ik geloochend heb langs de tuin te zijn weggegaan... Indien ik dat bekend had... dan was ik verloren. Het kind sterft te 5 uur en te 5.30 bevind ik me, zonder iets te vermoeden, heel dicht bij het lijk? Ik zal niemand daarvan kunnen overtuigen, want men zal zeggen dat ik iemand anders wil betichten om mezelve te redden..."

De jonge vrouw dacht na: „Ongetwijfeld rekende „hij" daar op! Hij zal menen dat u niet spreken durft uit vrees dat „hij" diezelfde beschuldigingen tegen u zou keren... En indien u toch maar alles zeide, Max?..."

Hij wrong zijn handen los uit de hare. „Neen, neen! Dat niet!" riep hij. „Ik was dronken daareven... ge hebt hetzelf gezegd... Alles verklappen?... Dat betekent: een paar kogels in mijn lijf..."

— „Maar, indien u zwijgt, blijft dit gevaar minstens even groot." Iedere minuut kan een kogel u treffen, Max... verdedig u!... Met hem te verraden, zult ge hem voorgoed onschadelijk maken!... Ge..."

Ze wendde het hoofd naar de deur van het salon: Wenceslas Vorobeïtchik stond op de drempel. Aan de glazen terrasdeur bleef hij staan, de handen diep in de zakken en een sigaret tussen de lippen; zijn blik ging van de dame naar den neef van Mevr. Rouvet; hij bleef dien een poos aankijken, fronste zijn wenkbrauwen en zei:

— „Wat, te veel gedronken, Hartog?..." schertste hij.

XI.

Whisky.

De jongeman antwoordde niet en ook Clémence Bijl stond als aan de grond genageld... Verborgen in de tuin, had de detective misschien alles afgeluisterd?... Zijn komst was ook zó onverwacht en zó ongelegen... of had hij al hun geheime gedachten kunnen raden?... Telepathie?...

— „Zeg het hem nu, Max," zei Clémence.

Wens hield Max standvastig in 't oog; zag hoe hij bleker werd en hoe zijn vingers zenuwachtig frutselden aan de knopen van zijn vest.

En weer drong zijn verloofde aan: „Zeg het hem, Max..."

Er liep een rilling door zijn lijf. „Eerst een borreltje en dan zal ik spreken!..." Zij bewoog niet... Hij begreep en wendde het hoofd af om het stille verwijt in haar ogen niet te moeten zien.

— „Ik heb hier iets voor u!" sprak Wens en uit zijn revolverzakje nam hij een plat zilveren flesje. „Whisky!... Dat zal u goed doen!"

Max Hartog nam het en wilde drinken, maar Vorobeïtchik weerhield zijn arm. — „Een ogenblik," zei hij, „ik wou liever hebben dat u uit een glas dronk."

Clémence belde den hofmeester en beval hem glazen te brengen; Max dronk zijn glas in één teug leeg. „Ziedaar," zei hij. „ik weet wie de moordenaar is."

Wens bewoog niet, hij schudde de as van zijn sigaret: „Ik heb altijd gedacht dat u dien kennen moest," antwoordde hij. „Wie is hij?"

— „Hubert Leparme."

— „Zó!... Ge hebt hem dus gezien op de dag der misdaad?..."

— „Ja. Max heeft hem gezien in de tuin," antwoordde Clémence Bijl.

— „Hoe laat?"

— „Te 5 u. 30, toen hij de villa verliet... Ze hebben mekaar aangekeken. Max kreeg schrik... en sindsdien heeft hij niet durven spreken... Ge moet dien man aanstonds aanhouden... aanstonds... aanstonds!..."

Wens knikte instemmend. „Maar gij dan, M. Hartog, wat hadt gij op dit uur daar te verrichten?..."

— „Clémence zeide het u; ik ging weg."

— „Toen ik u ondervroeg hebt ge nochtans beweerd langs de grote ingangspoort te zijn vertrokken?..."

— „Ja; „ik vreesde zelf beschuldigd te worden... Toen ik 's avonds op de villa terugkeerde en de moord vernam, begreep ik dadelijk wie de moordenaar moest zijn. Maar hem verklikken betekende voor mij bekennen dat ik zelf in de tuin was. Ik vreesde ook voor wraaknemingen indien „hij" vernemen zou, dat ik iets gezegd had. En ook nu nog vrees ik dat... Er is geen minuut te verliezen. Laat hem aanhouden! Ik... ik wil niet dat hij ook mij nog vermoordt!..."

— „Wees niet bang," antwoordde Vorob. „Als ik van hier vertrek rijd ik recht naar Brugge. Maar eerst zou ik u graag nog een paar vragen stelen.

„Wat kwaamt ge doen op de villa de 14de te 6 u. 50?..."

Door de blauwe sigarettenrook beloerde de detective de minste reactie van het tweetal: hij zag dat Clémence Bijl bleek werd en wankelde: hij had nog juist de tijd haar op te vangen in zijn armen. Max Hartog zat steeds onbeweeglijk in zijn zetel.

— „Sta dan toch op!" beet Wens toe: „of ziet ge niet dat ze in onmacht valt?..."

Hij zette haar neer en liet haar een teugje alcohol drinken

— „Het... is niets," murmelde ze; „het is niet erg... Wat vermoeid..."

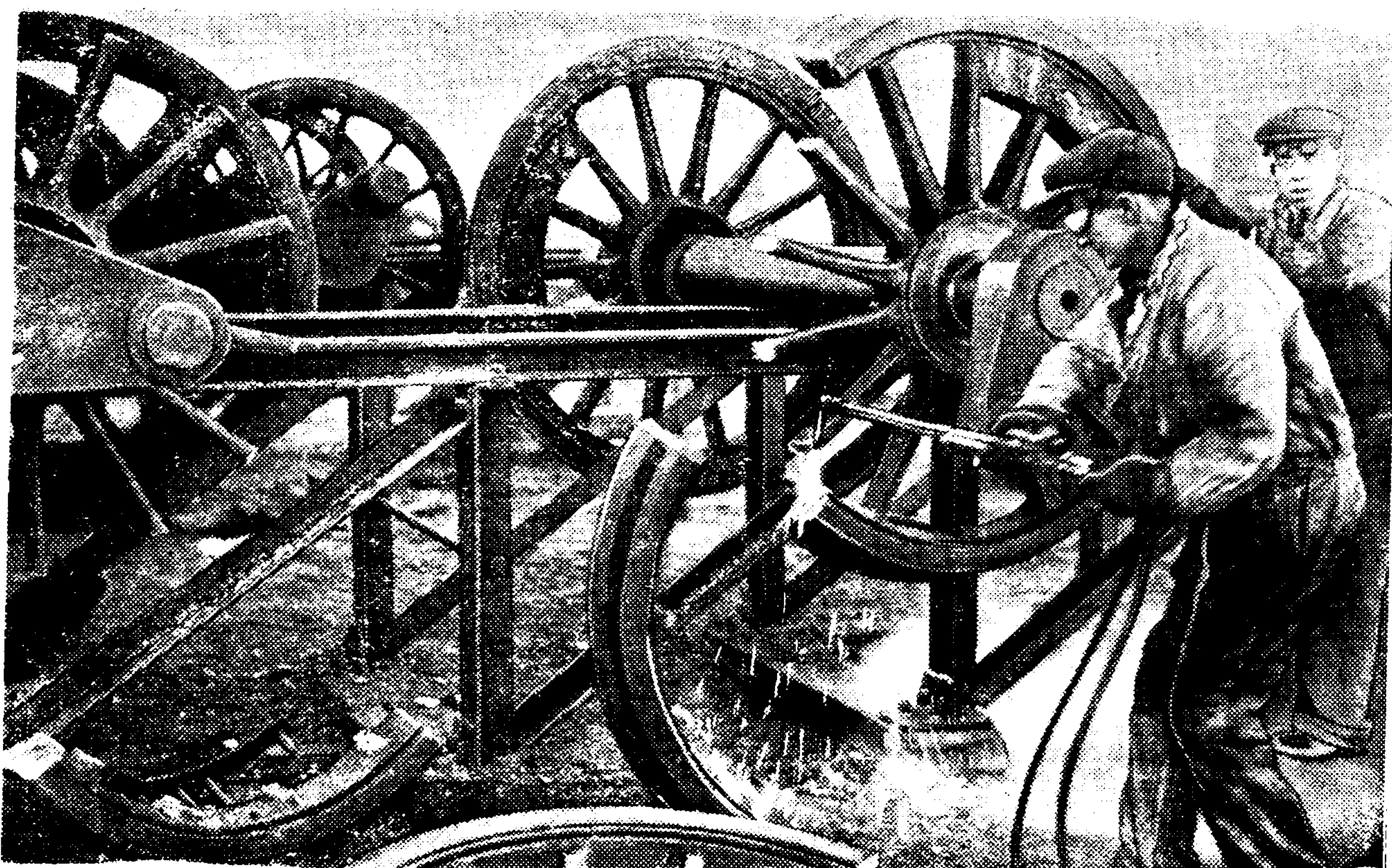
— „En... ontroerd," voegde Wens er in gedachten aan toe.

— „Hoewel?..." zei hij tot Hartog.

— „Ik heb niet..."

Maar Vorob. onderbrak hem. „Begin nu weer niet alles te loochenen: er zijn er die u gezien hebben, o.a. één van uw buren, de eigenaar van de villa „Les Mouettes" namelijk."

wordt vervolgd.

BEGRAAFPLAATS VOOR OUDE MOTOREN: Dit plaatje toont, dat spoorweglocomotieven evenals auto's en schepen hun „begraafplaatsen" hebben, waar de oude motoren stuk voor stuk uit elkaar worden gehaald en vernietigd worden door middel van de acetyleenbranders van de arbeiders.

breking voort van 11 uur 's ochtends op de eerste Mei tot de volgende ochtend 8 uur.

Vooral tijdens de nacht maakte het natuurgebeuren een overweldigende indruk, wanneer de bliksem voor, achter en naast het observatiestation op Laag Eiland insloeg en de eruptiezuil nu eens hier, dan weer daar door de talrijke electrische ontladingen werd verlicht.

Tot dusver heeft men sinds 1927 een geleidelijke toeneming der werkzaamheid van de vulkaan geconstateerd. Hopelijk eindigt deze echter niet, zoals een halve eeuw geleden, met een ramp. De vulcanologische dienst doet alles, wat hij met behulp van zijn nog zeer beperkte middelen vermag, om dreigende gevaren waar te nemen en de kustbevolking van Straat Soenda te waarschuwen.

Godsdienst en Politiek.

Het mag overbekend zijn, dat de Partido Liberal popular, op de stelling teert, dat „de politiek volkomen los behoort te staan van den godsdienst".

Maar minder bekend is het misschien, dat deze partij daarmede een standpunt inneemt, wat door alle partijen van tegenwoordig als verouderd wordt weggeworpen.

Zelfs de Nederlandse Socialistische bladen in Nederland, die vroeger wel eens hebben meegeschreeuwd dat godsdienst opium was voor het volk, verschijnen nu sedert enige tijd geregeld met een **kerkelijke** rubriek. De religieus Socialisten zijn dan tegenwoordig ook het meest in tel.

Ook de fascisten beweren zich op een positieve christelijke godsdienst te plaatsen. Hetzelfde verklaarde Hitler bij zijn machtsaanvaarding in de Rijksdag, maar practisch is de rassentheorie van den goden-aanbidder Rosenberg het zout der politiek van het nationaal-socialisme. Dat echter de staatkunde niet buiten de godsdienst kan, zij het de vervalste of de echte, daarvan getuigen tegenwoordig alle partijen.

Vooral de Liberale Staatspartij onder de invloed van de afbrokkeling tijdens de jongste verkiezingen tracht zich te heroriënteren.

Maar of het liberalisme daarin slagen zal?

De liberale „Avondpost" is van mening dat zulk een opleving alleen mogelijk is, wanneer men de kiezers iets nieuws voorzet, in de vorm van een nieuwe, algemene vrijzinnige partij, welke bovendien in haar program en in de grondslag van haar politiek oog blijkt te hebben voor de geestelijke vraagstukken van deze tijd.

Om politiek gewin moet de liberale politiek zich dus voortaan inlaten met de geestelijke vraagstukken van deze tijd.

Want die vraagstukken beginnen meer en meer de mensheid bezig te houden, dat erkent ook het Haagse blad, dat nog een paar weken geleden schreef:

Wat dit laatste betreft willen wij nog eens met nadruk op het volgende wijzen.

Alle onderzoekers, alle cultuurhistorici, alle vorsers naar de oorzaken van en de mogelijke redding uit de crisis onzer dagen komen tot de conclusie, dat die redding alleen mogelijk is langs de geestelijke en zedelijke waarden, en alleen op de resultaten van deze bezinning zal een nieuwen samenleving kunnen worden opgebouwd. Laat ons hier Huizinga nog maar eens citeren:

„Tot de geestelijke clearing, die de tijd behoeft, zal een nieuwe askese nodig zijn... De nieuwe askese zal een overgave moeten zijn. Overgave aan dat wat als hoogste te denken valt. Dat kan staat of volk of klasse evenmin zijn als het eigen persoonlijk bestaan. Gelukkig zij, voor wie dat bestaan slechts de naam kan dragen van Hem die sprak: „Ik ben de weg, en de waarheid, en het leven."

Zie hier het geweldige, waarvoor Huizinga ons stelt, en dat anderen — ook buitenlanders — zij het in wijziging van woorden, evenzeer hebben getuigd. Wij citeren alleen nog het woord van Emil Brunner:

„Reëele politiek denkt in onzen tegenwoordige tijd slechts hij, die uitgaat van de praemise dat het lot van Europa thans afhankelijk is van waarden als kerk en geloof."

Deze waarheid gevonden te hebben is de ontzaglijke winst van onze verwarde tijd en juist omdat deze waarheid gevonden is, kan daaruit geestelijke rijkdom opbloeien.

En zou men dan menen, dat de staatkunde daarbuitenom zou kunnen gaan, vraagt „De Avondpost". Zou men werkelijk de stelling durven verdedigen, dat met het zoeken van die weg, de weg van een nieuwe askese en van nieuwe geestelijke opbouw, de politiek niets te maken heeft? Wie dit meent, verstrikt zich in een tragische dwaling. De staatkunde kán zich eenvoudig niet losmaken, maar zij moet haar dienen, en als de staatkunde dit moet doen, moeten de staatkundige partijen het eveneens.

En de liberale Avondpost schrijft verder:

De stelling „godsdienst privaatzaak" is verouderd. Zelfs onder sociaal-democraten, waar zij het meest en het felst is verdedigd, wordt de beweging, om staatkunde, sociaal streven en religie met elkander te verbinden, met de dag sterker. De rechtse partijen (ofschoon wij erkennen dat zij in de verbinding staatkunde-godsdienst soms te ver gingen) staan vanouds op religieuze grondslag. De enigen, die er geen oog voor hebben, zijn de liberalen, of, wil men, de vrijzinnigen, hoewel bij de vrijzinnig-democraten het actieve element in dit opzicht in latere jaren ook sterker is geworden. De liberalen, met een paar vage zinnetjes in hun program de waarde van het religieuze leven erkennend, (veel vager dan Thorbecke, die godsdienstigheid „de edelste eigenschap der natie" noemde) blijven vasthouden aan een kleurloosheid ten aanzien van het geloof en aan een individualisme ook op dit gebied, die langzamerhand anachronistisch kunnen worden genoemd.

Te erkennen, dat „het lot van de wereld thans afhankelijk is van waarden als kerk en geloof" noemde Brunner „reëele politiek" en de Leidse hoogleraar van Holk wees op de noodzakelijkheid van wat hij noemde „evangelische democratie."

Het is een onmogelijkheid geworden om staatkunde en godsdienst te scheiden. En wij kunnen het begrijpen, als „De Avondpost" schrijft:

„Boven contingentering en bedrijfsordening en industrie-financiering en herstel van de vrije handel en wat al niet meer uit rijst de geestelijke vraag, de nieuwe askese op de grondslag van het christelijke geloof, en een partij, die ten aanzien hiervan geen stelling kiest en neutraal wil blijven, om vogels van diverse pluimage in haar netten te vangen, schakelt zich zelf uit van het voornaamste, dat de wereld, de mensheid thans beweegt en beroert."

Maar welk Christendom moet de grondslag van het nieuwe liberalisme worden, dat wordt nagestreefd?

Want het Christendom boven geloofsverdeelheid, waarmee vroeger al eens de proef werd genomen, heeft geheel en al gefaald.

Zolang de hoeksteen Christus verworpen blijft zal ook het nieuwe bouwen ijdel zijn.

Is Nederland een Protestantse Natie?

Is Nederland een protestantse natie?

In zekere kringen wordt nog steeds met enige voorliefde de stelling verdedigd, dat Nederland een protestantse natie is.

Wie zulks op historische gronden tracht te doen, moet eigenlijk beweren, dat de Nederlandse natie tegelijktijdig met de Hervorming is ontstaan, wat echter moeilijk is vol te houden.

De bakermat van onze nationale beschaving, zo schreef indertijd Charles Boissevain reeds, stond in Egmond, daarmee doelende op de beschavingsarbeid door de Benedictijnen van Egmond in Nederland verricht, die de grondleggers zijn geweest van onze nationale cultuur. Wat trouwens ook door prof. Reitsma in zijn werk: „De geschiedenis van de Hervorming in Nederland" loyaal wordt toegegeven. Onomwonden schrijft deze protestantse hoogleraar, dat het vooral de kloosters zijn geweest, die beschaving, wetenschap en kunst aan ons volk hebben gebracht en de nationale karaktertrekken van ons volk hebben gevormd.

Een ander argument voor de stelling, dat Nederland een protestantse natie is, putte men tot nu toe uit de bevolkingscijfers van het land. De grote meerderheid van het volk was protestant, dus was Nederland een protestant land!

Vorige week hebben wij de verdere resultaten gepubliceerd van de volkstelling van 1930 en wel deel V, dat het aandeel vermeldt van elk der voornaamste kerkelijke gezindten in het totaal der bevolking van iedere gemeente, ingedeeld volgens het inwonertal van het Rijk.

We geven de cijfers over de laatste 50 jaar, zoals we deze in de thans gepubliceerde statistiek vinden en ontlenen er dan het volgende aan:

	Ned. Hervormd	Geref. Kerken	Roomsch-Katholiek
1879	54.50	—	35.86
1889	48.65	0.01	35.39
1899	48.41	7.08	35.07
1909	44.18	8.42	35.02
1920	41.17	8.33	35.61
1930	34.43	8.04	36.42

	Israëliet (Ned. en Port.)	Tot geen kerk. gez. beh.	Overige kerk.gez.
1879	2.04	0.31	7.29
1889	2.15	0.31	8.32
1899	2.04	2.26	5.14
1909	1.81	4.97	5.60
1920	1.68	7.77	5.44
1930	1.41	14.42	5.27

Wat in deze cijfers vooral opvalt is de zeer sterke achteruitgang van de Ned. Hervormde Kerk in de laatste tien jaar! Vijftig jaar geleden had deze kerk meer dan de helft van alle inwoners van Nederland onder haar lidmaten, thans is het nauwelijks een derde meer. Ondanks het feit, dat zeer vele personen hoewel ze niets meer aan de Kerk doen, zoals het heet, toch bij de volkstelling zich officiëel blijven opgeven als Ned. Hervormd.

Kon men dus 50 jaar geleden op grond van de bevolkingscijfers nog spreken van een protestantse natie, thans nu de katholieken, voor het eerst uitkomen als de sterkste groep, onder de verschillende godsdienstige en anti-godsdienstige secten, kan dit argument zeker niet meer gebezigd worden.

Opvallend is ook nog, dat het verlies van de Ned. Hervormde Kerk geheel ten goede is gekomen aan de z.g. godsdienstlozen. De gereformeerden die ook iets zijn achteruitgegaan, hebben daarvan niets ontvangen. Indien men de gereformeerden en daartoe is ongetwijfeld alle aanleiding, ook bij de protestanten indeelde, dan kon men in 1920 nog beweren, dat iets meer dan de helft der Nederlandse bevolking protestant was. Maar ook dit argument is thans vervallen, men komt nu nog niet aan de 42.4%.

ALGEMEEN OVERZICHT.

In de laatste dagen is er aan het Abessijnse Noordfront een grote slag geleverd. Volgens Italiaanse berichten **hebben hier 65.000 Italianen gestaan tegenover** 80.000 Abessyniërs **en zouden** de Italianen 500 doden hebben en duizend gewonden; de Abessyniërs 5000 doden en 15.000 gewonden.

Deze cijfers zullen echter wel met een korreltje zout moeten genomen worden.

We geloven dat dit wel de laatste grote veldslag zijn zal in dit tijdperk van de Abessijnse oorlog. Want naar men in militaire kringen beweert, wordt het thans tijd, dat men zich naar de legerplaatsen terugtrekt en daar versterkt, met het oog op de komende regen. Later zal men daarvoor geen tijd meer hebben en men vermoedt dan ook dat de grote fascistische Raad, die dezer dagen weer bijeengekomen is, daarover heeft beraadslaagd.

Ook zou de kwestie van de burgerlijke mobilisatie een onderwerp van bespreking zijn geweest en dan nog een ander punt, waarvan het gevolg is, dat de heftige perscampagne tegen Engeland tot zwijgen gekomen is.

De vrees voor een Japans-Russische oorlog is dezer dagen verminderd doordat thans blijkt, dat beide landen niet ongenegen zijn voor een arbitrage in de grensgeschillen der laatste weken. Ook de Russische pers is thans veel kalmer gestemd.

In Spanje zijn de verkiezingen gehouden voor de Cortes.

Zo kalm als het was voor deze, zo rumoerig is het thans na de verkiezingen van Zondag l.l.

Er heerst werkelijk een chaotische toestand.

En deze is het gevolg van de overwinning welke de linkse partijen Zondag hebben behaald.

Wel zijn aanvankelijk deze cijfers erg overdreven geweest. Maar volgens officiëel bericht behaalde links 238 zetels. De accion popular 90, de huidige regering 35 en de andere partijen 110 leden.

De uitslag voor de accion popular, de partij van Gil Robles, valt ons tegen. We hadden uit de berichten in de laatste maanden gemeend te mogen opmaken, dat het Katholieke reveil betere vorderingen maakte.

De zware nederlaag der huidige regering was wel te verwachten geweest. De malversaties in hoge regeringskringen moet het volk wel gedreven hebben in handen van de partij der ontevredenen de uiterst linksen, die dan ook een grote overwinning hebben behaald.

Het vieren van deze overwinning heeft tot grote excessen geleid.

In Cartagena staken 900 gevangenen de gevangenis in brand. **In Madrid werd de Rode vlag op het Stadhuis gehesen.** In Barcelona was gedurende een half uur het gepeupel meester van de stad. Ook in Valencia werd de gevangenis in brand gestoken.

In Zaragoza en Alicante hadden zeer ernstige ongeregeldheden plaats. Verschillende personen o.a. de minister van binnenlandse zaken zijn naar Gibraltar gevlucht. En de president Zamora heeft zich tijdelijk moeten verschuilen.

In verschillende steden is het algehele staking, terwijl de regering de staat van beleg heeft afgekondigd.

De regering zegt de toestand meester te zijn, maar toch is de situatie zeer ernstig.

Van de Volkenbond hebben we geen nieuws. Alleen is nog wel vermeldenswaard, dat Engeland maar door blijft gaan met de zorg voor zijn veiligheid. Zo was er Maandag l.l. een bijzondere Kabinetsraad, ter bespreking van het ontwerp-plan voor de reorganisatie, unificatie en uitbreiding van de Britse Defensie; men zal tot grote veranderingen over gaan o.a. een algehele reconstructie in het Imperial Defensie Committee, terwijl voor de eerste maal in de geschiedenis van het Britse Keizerrijk, de Dominions een permanente zetel zullen krijgen in het comité.

BUITENLAND.

De Toestand in Venezuela.

Tot een permanente rust schijnt Venezuela nog niet terug te keren. Al zijn dan momenteel de onlusten, waarover we de vorige week reeds schreven, geëindigd. Voor hoe lang echter?

De oorsprong lag in een staking van de pers tengevolge van de censuur op de vrijheid van de drukpers.

Vrijdagmorgen brak toen een solidariteitsstaking uit.

Heel snel breidde deze zich uit en omvatte in korte tijd het telefoon-wezen, bussen, trammen, automobielen, handelshuizen en Banken in Caracas, La Guayra, Maracay en Puerto Cabello.

Zeer ontactisch was zeker het moment, dat er van de Gouvernementsgebouwen geschoten werd op de menigte, waarbij 4 personen gedood en 15 gewond werden.

De menigte stak toen de auto van den ex-gouverneur in brand en eiste straf voor degene die bevel gaf om op het volk te schieten.

Galavis, Gouverneur van het federale district is daarop ontslagen en Generaal Elbano Mivelli is in diens plaats benoemd.

Uit het volk kwam toen een delegatie met de volgende verzoeken:

1e. afschaffing van de censuur en herstel van de vrijheid van de drukpers; 2e. alle ambtenaren die nog uit de Gomezregering waren overgebleven moeten onmiddellijk worden ontslagen; 3e. opheffing van de staat van beleg en herstel van alle burgerlijke rechten binnen vijftien dagen.

Na een korte conferentie werden de 2 eerste eisen onmiddellijk ingewilligd. De derde eis werd echter nog in beraad gehouden. Na afloop van het onderhoud keerde opmerkelijk snel de rust terug, **doch intussen was reeds grote schade aangericht, daar meer dan veertig huizen**, die aan familieleden of aanhangers van het Gomez regiem toebehoorden, werden geplunderd, o.a.' t huis van Laureano Vallenilla Lanz, gezant in Frankrijk.

Nestor Luis Perez die Zaterdag tot President van de staat Zulit benoemd werd, is nu Minister van Financiën geworden en vervangen door Generaal Reguls Olivares, die tot President van Zulia benoemd is. Tot President van Tachira is benoemd Manuel Angarita, van Miranda, Generaal Francisco Linares Alcantara en van Carabobo, Alejandro Michelena.

Generaal Jose Rafael Gabaldon is benoemd tot President van de staat Lara als opvolger van Generaal Perez Soto.

Volgens een officiële lijst werden bij de demonstraties van Vrijdag l.l. 14 personen gedood en 138 gewond.

Maandagmorgen hadden in de verschillende kerken lijkdiensten plaats voor de gevallen slachtoffers.

Naar geruchten lopen, zou Contreras zich in April niet meer herkiesbaar willen stellen en zou dan vermoedelijk als President gekozen worden Generaal Alcantara.

Ook in Coro hadden ernstige ongeregeldheden plaats, waarbij doden vielen. In Maracaibo is de ontevredenheid gedeeltelijk tot bedaren gekomen door het ontslag van den President van de staat Zulia, Jurado, in wiens plaats Luis Perez benoemd is.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

De Japanse manoevres verliepen bijzonder ongelukkig: Reeds de eerste nacht ramde een torpedobootjager een mijnveger, terwijl beide schepen een tactische manoevre met gedoofde vuren uitvoerden. De mijnenveger zonk in enkele minuten, 20 opvarenden in de diepte mede nemend. De dag daarop mislukte het afschieten van een katapultvliegtuig van de kruiser „Nagasaki". De machine stortte onmiddellijk in zee met fatale afloop voor de inzittenden. Het derde ongeluk was: twee verkenningstoestellen botsten in de lucht tegen elkaar. Vier officieren vonden hierbij de dood.

De Duits-Amerikaanse deskundigen zijn het eens geworden omtrent de exploitatie van het Frans-Atlantisch luchtverkeer. De overeenkomst behelst o.a. dat Duitsland het recht heeft een nieuwe Zeppelin te bouwen. Terwijl de Brits-Amerikaanse overeenkomst het verkeer middels vliegmachines regelt, regelt de Duits-Amerikaanse overeenkomst het luchtschepen-verkeer. Verder treft men in de overeenkomst enige bepalingen aan, waarbij de contracten elkaar **wederkerige hulp en bijstand toezeggen. De Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen** stellen hun vliegvelden en mensen beschikbaar voor de Duitse Luft Hansa, terwijl in Duitsland dezelfde faciliteiten aan de Amerikanen worden verleend.

Vroeg in het voorjaar zal een grote proeftocht worden uitgevoerd met behulp van drijvende aerodromes, waarmede men zulke gunstige ervaringen in de Zuidelijke Oceaan heeft opgedaan.

De drie Croaten, die medeplichtig waren aan de dood van Koning Alexander en minister Barthou zijn in Frankrijk veroordeeld tot levenslange gevangenschap.

De drie gevluchte Croaten zullen bij hun terugkeer in Frankrijk geguillotineerd worden.

De Mexicaanse vlieger Menendez maakte een vlucht van Mexico via verschillende Z. Amerikaanse staten naar Spanje en landde te Sevilla.

De ex-Gouverneur Galavis, die in de gevangenis is opgesloten, ontkende het bevel te hebben gegeven om op de menigte te schieten.

In Valparaiso ontstond brand in het gebouw der Chileense film Mij., waarbij 50 personen omkwamen.

IJshockey: Engeland wint van Tsjecho-Slowakije met 5—0. Hiermee plaatste E. zich als bovenste in de eerste ronde.

Ski-marathon (50 km.). 1 en 2 Zweden, 3. Engeland, 4. Zweden.

Schoonrijden: 1. Sonja Henie, 2. Cecilia Colledge, 3. Viviane Hulten (Zweden), 4. Liselotte Landbeck (België), 5. Maribel Vinson (Am.)

Partenkirchen: Schoonrijden: 1. Schaeffer (Oostenrijk), 2. Baier (Duitsl.), 3. Gasbar (Oostenrijk).

UIT NEDERLAND.

20 Februari wordt de inschrijving opengesteld voor 25 millioen schatkistpapier.

De Directeur van de K.L.M. deelde in een lezing in het Koninklijke Instituut voor Ingenieurs, mede, dat men voornemens is de tocht Amsterdam—Batavia geleidelijk tot twee dagen terug te brengen. Het is echter onmogelijk om thans reeds te zeggen, wanneer dit doel bereikt zal worden, daar nog vele technische moeilijkheden uit de weg geruimd moeten worden. Volgens spreker verwacht de K.L.M. dat in 1936 het cijfer van 2 millioen passagiers, vervoerd gedurende het bestaan van de maatschappij bereikt zal worden.

Indien de ontwikkeling van de luchtvaart in hetzelfde tempo blijft voortgaan zal binnen vier jaar een luchtnet over de gehele wereld gevormd zijn, zodat een reis om de wereld in 4 dagen lang niet tot de onmogelijkheden zal behoren.

De gepens. generaal in B.D. De Jong, wees er op dat de nationale vliegtuigindustrie volgens hem in gevaar wordt gebracht, indien de K.L.M. er bij blijft om buitenlandse toestellen aan te schaffen. Plesman antwoordde hier echter op dat tot 1935 met groot succes Nederlandse vliegtuigen gebruikt werden, doch dat plannen om met F-36 machines de Indië-route te bevliegen niet konden doorgaan en men daarom de Douglas besteld heeft. „Als wij moeten wachten met het aanschaffen van modern en geschikt materiaal zijn straks industrie en verkeer geslagen. Wij moeten zeggen dat de F 36 niet langer in het systeem van de huidige Indië-vluchten past."

In antwoord op de vragen van enkele aanwezigen verklaarde Plesman nog dat men thans het vraagstuk van ijsafzetting vrijwel onder de knie heeft.

Naar verluidt zullen H. M. de Koningin en de Prinses haar verblijf te Iglis nog iets verlengen. De koningin brengt haar dagen door met het vervaardigen van schilderijen en tekeningen, terwijl de Prinses met veel opgewektheid aan de skioefeningen deelneemt.

Na een onderzoek ingesteld door een commissie van het Departement van Waterstaat werd een terrein gelegen bij het landgoed IJpenburg aan de straatweg Den Haag Delft als landingsterrein voor vliegtuigen goedgekeurd. Binnenkort zullen thans de werkzaamheden tot het gereedmaken van het terrein een aanvang nemen.

Even buiten Nijmegen gebeurde een geheimzinnig ongeluk. Een auto die uit de richting van Arnhem met grote snelheid naderde, begon plotseling te slingeren. De voorbijgangers, die 'n ongeluk zagen aankomen, vluchtten haastig weg. Even later reed de wagen met een harde slag tegen een boom en werd grotendeels vernield. Toen de omstanders toeschoten om hulp te verlenen bevrijdden zij een meisje van 20 jaar uit de wrakstukken, waar zij in bekneld zat. Zij bleek echter niet ernstig gewond te zijn, slechts enkele schrammen door glas. De bestuurder zat dood achter het stuur, doch was, volgens het dokters onderzoek, reeds dood voor het ongeluk geschiedde. Het meisje dat in een huis gebracht was om van de schrik te herstellen wist zich uit de voeten te maken.

Binnenkort zal een wetsontwerp ingediend worden tot het instellen van een „Luchtvaartraad" die eenzelfde taak zal krijgen als de bestaande Raad voor de Scheepvaart. Voorlopig zal dit instituut slechts in Nederland ingesteld worden, doch een dergelijke Raad kan ook naar behoefte in Indië gevestigd worden.

Volgens gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt, dat het gezamenlijk inkomen van de belastingplichtigen in de jaren 1921,-'22 tot 1924-'25 daalde met 530 millioen gulden; van 1924 tot en met 1931 ging het inkomen echter weer krachtig vooruit en steeg met 606 millioen. Doch daarna trad een buitengewoon scherpe reactie in en vanaf 1931 tot en met 1935 daalde het volksinkomen met 1235 millioen. Dit komt ongeveer op derde van het totaal bedrag neer.

Voetbal in Nederland: Sparta—HDVS 1—2, HBS—Maarlem 2—2, Ajax—VSV 4—2, PLC—Bl. Wit 1—4. De overige wedstrijden werden afgelast.

Ere wie ere toekomt.

In ons nummer van 12 Februari ll. plaatsten wij een bericht, dat het overlijden meldde van den laatsten overlevende van de strijders uit de Frans-Duitse oorlog van 1870.

Op zeer vriendelijke wijze werd er tegen dit bericht geprotesteerd.

Een van de bewoners van Curaçao nl. deelde ons mede, dat er te Ahle (Duitsland) nog een van de oud-strijders in leven is, de heer Bernhard Trampe.

Graag brengen wij aan dezen oud-strijder de eer die hem toekomt.

De heer Bernhard Trampe is de oudste inwoner van zijn woonplaats Ahle. Hij verheugt zich, niettegenstaande zijn hoge leeftijd van 93 jaar, nog in een zeer goede gezondheid. Zijn gezichtsvermogen is nog zo goed, dat hij bij het lezen geen gebruik maakt van een bril. In het jaar 1865 werd de heer Bernhard Trampe ingedeeld bij het achtste regiment huzaren te Paderborn. Hij diende zijn Vaderland in de oorlog van 1866 en 1870—'71. Verschillende eretekenen sieren de borst van dezen dapperen oud-strijder.

Een leerzame en welsprekende statistiek.

Een Zwitsers opvoedkundig tijdschrift geeft de volgende statistiek over de zedelijkheid met betrekking tot de bioscoop.

Van 3000 kinderen der 90 lagere scholen in de bondshoofdstad van Zwitserland hebben er in de loop van het jaar 2750 **trouw** de cine bezocht.

Die kinderen hebben gezien:

750 tonelen van zelfmoord,
1814 rooftonelen in de spoortreinen,
1250 tonelen van echtbreuk,
1236 tonelen die de huwelijks-handelingen vertonen,
1171 brand- en moordtonelen,
1124 tonelen van 'n geweldige dood,
1350 roveraanvallen,
1625 tonelen van bandietentroepen, en
1170 tonelen van diefstal.

Arme kinderen! Wat moet er terecht komen van een jeugd die zó opgevoed wordt?

La Hormiga de Oro van 2 Jan. '36.

SANTO DOMINGO VERANDERT VAN NAAM.

Het heet voortaan Trujillo-stad.

We lezen in de Maasbode:

Het consolaat-generaal van de Dominicaanse republiek te Amsterdam deelt ons mede:

De Dominicaanse regering deelt mede, dat de beide kamers een wet hebben aangenomen, welke de naam der hoofdstad Santo Domingo verandert in die van Ciudad Trujillo (Trujillo-Stad), naar den president der republiek, generaal dr. Rafael L. Trujillo Molina.

Het Dominicaanse volk heeft op deze wijze blijk willen geven van zijn dankbaarheid aan president Trujillo, onder wiens leiding de door een orkaan in September 1930 vernielde hoofdstad herbouwd werd, waardoor de oudste stad der Nieuwe Wereld een moderne stad is geworden.

Tot nu toe hoorden we hier van het consulaat nog niets van een dergelijke mededeling.

Niet de jaren, maar de ziel, het gevoel, de ervaringen, maken de mens oud.

VOOR DE OLYMPIADE: Het plaatje vertoont vier beroemde schaatsenrijders, die zich aan het oefenen zijn voor de Olympiade, welke op het ogenblik gehouden wordt op de Grand Rink te St. Morritz. Vanaf links: Vivi-Ann Hulten, Zweden, Maxi Herber en Ernst Baier, Duitsland en Gwenetth Butler, Engeland.

NEDERLAND.

Het Anti-papisme in de Amsterdamse Raad.

We hebben enkele weken geleden reeds melding gemaakt, dat met voorbijgaan van no. 1 der voordracht Prof. Dr. Brom, de Amsterdamse Raad Dr. Anthony Donkersloot tot hoogleraar benoemde.

We hebben dit bericht toen aangevuld met de veelbetekenende mededeling „Dr. Brom is Katholiek".

We lezen nader in de Nederl. bladen:

Ondanks het feit, dat de besprekingen in de Amsterdamse Raad, inzake de benoeming van een hoogleraar in de Ned. taal en letterkunde, geheim waren, weet de Telegraaf toch te melden, uit welke hoek de anti-papistische wind ook ditmaal weer woei. Het blad meldt n.l. het volgende.

B. en W. hadden op voorstel van de curatoren de volgende voordracht opgemaakt: 1. prof. G. Brom, hoogleraar te Nijmegen; 2. dr. N. A. Donkersloot (Anthonie Donker), leraar aan het Internationale Lyceum te Engadin, Zwitserland. Bij de Raad was een adres ingekomen van een aantal letterkundigen, om laatstgenoemde te benoemen.

In het comité-generaal heeft namens de soc. democratische raadsfractie de heer Thijssen de benoeming van dr. Donkersloot warm aanbevolen, daar z.i. prof. Brom geen dichter is. Voor de communisten sprak de heer Beuzemaker, die eveneens voor prof. Brom weinig voelde.

Daarentegen is de candidatuur van prof. Brom verdedigd door prof. Woltjer (a.r.) in een uitvoerig betoog en door mr. Van Wijck (r.k.), terwijl ook de burgemeester sprak ter aanbeveling van dezen candidaat.

De Maasbode weet hier nog aan toe te voegen, dat ook de chr. hist, tegen Prof. Brom waren, wijl hij te principieel katholiek was.

Men ziet dus, weer het oude liedje.

Als het gaat tussen een katholiek en een fascist, dan kiezen zowel de sociaal democraten als de communisten, nog liever den fascist als den katholiek.

Toch zijn de heren niet anti-papistisch.

Om nu maar niet te spreken van de absurditeit, dat een politiek college als de Raad beter wil weten wie voor hoogleraar geschikt is, dan de betrokken faculteit en het college van Curatoren.

Het is nu reeds de zoveelste maal, dat de Amsterdamse Raad de belangen der wetenschap opoffert aan een kleinzielig anti-papisme. En daardoor het zoveelste bewijs levert hoe totaal onbekwaam en ongeschikt een dergelijk college ten opzichte van dergelijke benoemingen is. Zelfs het liberale Handelsblad erkent dat Dr. Donkersloot op wetenschappelijk taalgebied nog weinig gepresteerd heeft.

CURAÇAO.

Postdienst op Curaçao.

Verschenen is een ontwerpverordening tot wijziging van de verordening van de 31ste Dec. 1889, houdende nadere regeling van de postdienst.

De verschillende wijzigingen houden verband o.a. met de te verwachten openstelling van het hulppostkantoor op St. Nicholas, met wijzigingen in de belastingverordening enz.

Onze Gouvernementsmiddelen.

In Januari 1936 werden aan belastingen opgebracht ƒ 435.685: aan inkomsten van onderscheiden aard ƒ 201.888.

In totaal ƒ 637.573, terwijl Januari van het vorig jaar slechts opbracht ƒ 541.374.

Het totaal cijfer van Januari 1936 is dan ook ruim ƒ 3.000 boven 1/12 van de raming.

We kunnen weer tevreden zijn.

VERGELIJKENDE STAAT

van de op het eiland Curaçao ingeklaarde vaartuigen.

Stoomschepen:

Tijdvak	Aantal	Netto inh. in M³
Januari 1936	427	2.522.582
Januari 1935	407	2.447.368

Zeilschepen:

Tijdvak	Aantal	Netto inh. in M³
Januari 1936	141	12.489
Januari 1935	118	11.916

Zeilvaart over de maand Januari 1936

Binnengekomen van:	
Aruba	32
Bonaire	39
Guanta	39
Higuerote	3
La Guayra	6
La Vela de Coro	7
Mayaguez P. R.	1
Ponce P. R.	1
Pto Cabello	20
Rio Hacha	2
Tucacas	22
Zee	6
Totaal	141
Vertrokken naar:	
Aruba	31
Bonaire	27
Guanta	2
Jacmel	2
La Guayra	6
La Vela de Coro	9
Maracaibo	1
Margarita	1
Manzanilla (Cuba)	1
Pampatar	1
Pto. Cabello	14
Pto. Sucre	3
Rio Hacha	1
Slagbaai	1
Tucacas	1
Turiamo	12
Totaal	113

STA. CECILIA.

Programma der uitvoering op Zondag 23 Februari a.s. op het Brionplein.

1. Our Director, March, Bigelow.
2. Ouverture du Pirate, Bellini.
3. Ah! Taïiti, Fox-trot, Eenhaars.
4. La Sénérade, Valse, Métra.
5. Te adoro, Danza, Campos.

PAUZE

6. Salem Aleikum, March, Haberl.
7. Fantaisie sur Tanhäuser, R. Wagner.
8. The Old Spinning Wheel, Fox-trot, B. Hill.
9. Feliz 1936! Valse, J. Boskaljon.
10. De werkstaking der muzikanten, Ch. Geng.

In dank ontvangen.

Van de firma Mensing & Co. een Nutricia-kalender.

Nieuwsbericht.

De aandacht van belanghebbenden wordt gevestigd op de oproeping van den Inspecteur van het Onderwijs van gegadigden voor een studiebeurs, voorkomende in de Curaçaose Courant van de 14de Ferbuari 1936.

Het Algemeen Nederl. Verbond.

We hebben dezer dagen weer eens een levensteken gehoord van het Alg. Ne- Nederl. Verbond, wat we dood dachten.

Zelfs de jaarlijkse boekenuitdeling op Koninginnedag was er bij ingeschoten en werd toen later op een gewone achtermiddag ingehaald, waardoor het een plechtigheid werd van een ziekenkamer.

Maar het levensteken wat we nu ontvingen was tenminste een verblijdend, omdat daarin werd medegedeeld dat zo goed als het gehele bestuur zijn ontslag genomen heeft.

We vinden onder de namen zeker leden van grote verdiensten voor het Verbond in vroeger jaren; maar het is jammer van hen te moeten zeggen, dat ze hun roem hebben overleefd.

Een fris, krachtig, nieuw Bestuur wensen we het Verbond van harte toe.

Verdronken.

Gisterenmiddag was op Motet een man bezig met hout te laden.

Naar men vertelt, kreeg hij met een stuk hout een slag tegen het hoofd, waardoor hij in het water viel.

Later werd zijn lijk opgedregd.

De verdronkene is afkomstig van Barber.

Eman, landraad af.

Volgens mededeling van 12 Februari 1936, heeft de Hr. J. H. Eman zijn ontslag genomen als landraad van Aruba.

Dr. Ch. J. Samson.

Deze zeer geziene en bekende medicus, welke zovele jaren hier in Gouvernementsdienst heeft gewerkt en steeds klaar stond voor zijn patiënten, gaat Curaçao verlaten.

Onze beste wensen vergezellen de dokter en zijn familie in de welverdiende rust.

Boekbespreking.

Don Bosco

door Joris-Karl Huysmans.

Ingeleid en vertaald door M. Molenaar M.S.C.

Het is bedoeling van deze vertaling den voortreffelijken fransen schrijver wat nader te brengen tot het Nederlandse volk. Te meer omdat hij van zijn vaders kant een van onze stam is en aan deze afstamming wellicht de realistische als mystieke aanleg dankt, die hem in staat stelden een van de beste hagiografiën te schrijven over een van de beste dochters van deze dietse stam: Lidwina van Schiedam.

Maar bovenal vond deze vertaling haar motief in het feit, dat deze schets, met een wonderbare intuïtie, het wezenlijke van Don Bosco's persoonlijkheid wist vast te leggen in een betrekkelijk gering aantal regels. In zijn inleiding op de tweede uitgave verklaart pater Auffray, de beste Don Bosco-kenner: „Huysmans sprak in 1903, zoals in 1934 de geschiedkundige spreekt, die alle stukken van 't **heiligverklaringsproces in handen heeft** gehad."

Het wezenlijke Don Bosco! In deze tijd van uitbundige jeugdactie is de bezinning op de persoon en het werk van dezen model-jeugdleider beslist noodzakelijk. De persoon zocht zich zelf niet en daarom werd zijn werk solied, vol ondernemingslust, wereldomvattend. De persoon zocht enkel God: daarom werd hij zelf een heilige, en zijn werk kweekt heiligen. Daarom ook leed hij telkens, stierf hij telkens, en verrees hij tekens. En met minne middelen bereikte hij een zeldzaam effect, omdat hij de alles overwinnende kracht van Christus het sterkste werkt, waar de kracht van den christen door ootmoed zich als een minimum beschouwt.

Uitgave Nederlandse Boekhuis Tilburg.

In iedere Boekhandel: Ingenaaid ƒ 1.— Gebonden ƒ 1.50.

Krijgsrumoer... in Oost-Afrika.

Een oorlog van soldaten en arbeiders.

Het land zonder bruggen en wegen — een land, dat bijna drie maal zo groot is als b.v. Frankrijk en — zegge en schrijve — twee bruggen bezit: Abessinië. Doch een van die bruggen is een kunstwerk van bruggenbouw en verbindt de beide steile afgronden van de **Hawasj-kloof met elkaar. Franse ingenieurs hebben die brug gebouwd ten** behoeve van de spoorlijn Dzjiboeti—Addis Abeba. De tweede brug is gebouwd over een in het Tana-meer uitmondende rivier bij Gondar en is eeuwen geleden door Portugezen geconstrueerd in de tijd, toen de Europeanen pas in dit land kwamen. Daar in dit uitgestrekte land slechts twee bruggen bestaan, krijgen de doorwaadbare plaatsen in de rivieren een geweldige betekenis. Toch zijn zij geenszins ongevaarlijk. Als een krokodil eenmaal heeft gehapt, lokt de reuk van het bloed deze monsters in grote getale naar die plaatsen toe. Wordt een karavaan echter door de regentijd verrast, dan moet zij maar zien waar zij een legerplaats vindt en wachten — totdat die regentijd voorbij is. Voorts heeft Abessinië geen wegen, waardoor wagens — zoals wij die kennen — in de 1000-jarige geschiedenis van dit land onbekend zijn gebleven, totdat de automobiel zijn intrede deed. In het bergland is het gebruik daarvan ook tegenwoordig nog uiterst beperkt. Hier en daar vindt men een onbeholpen poging tot wegenbouw, waar men een stevige wagen zou kunnen gebruiken. En ook daar, waar de auto reeds ingevoerd is, worden de lasten nog geregeld door dieren of mensen getransporteerd. Geld heeft daar nog geen waarde; voor de oorlog, waarin Abessinië thans gewikkeld is, kreeg men voor één Maria-Theresiathaler een schaap of 160 eieren! Inplaats van wegen vindt men er slechts smalle paden voor mensen, muildieren, kamelen of paarden. Het muildier geniet — vanwege de geweldige weerstandskracht van dit dier — verreweg de voorkeur! Het verkeer met de buitenwereld werd — tot de bouw van de Addis Abeba—Dzjiboeti-spoorweg — met kamelen onderhouden. Want Abessinië heeft een wonderlijke beschermingsgordel: het Abessinische hoogland is door een strook woestijn die tussen 400 en 900 kilometer breed is, van de Rode Zee en de Indische Oceaan gescheiden.

Deze afstanden maken juist deze oorlog tot een krijgstafereel, dat niet te vergelijken valt met een der voorgaande oorlogen om dit land. Men moet wegen aanleggen, die vooral aan het Noordelijk front soms geweldige, onbeschrijflijke hoogteverschillen moeten overwinnen en die van de gloeiende oever aan de kust van de Rode Zee naar een hooggebergte leiden van 2000 tot 2500 meter hoogte en meer. Daarboven heerst weer een andere temperatuur, moet men 's nachts berekend zijn op erge koude. Hier, in de droge lucht, is de daghitte gemakkelijker te verdragen, dan aan de kust. Doch 's nachts valt er dikwijls rijp, gaat de thermometer tot even het vriespunt omlaag — een ideale gelegenheid om een longontsteking op te lopen!

De dunne lucht van het hoogland werkt op het hart. Zelfs voor de Italiaanse vliegtuigen moesten de aanloopbanen en de landingsterreinen op de grote vlieghaven van Asmara verlengd worden, daar de motoren op deze hoogte in de sterk-verdunde lucht niet zo werken als in het laagland. Het menselijke hart is ook een motor in dat opzicht. De troepen, die na de reis over zee in brandende hitte van de Rode Zee en na de vermoeiende marsen door de duivelsketel van het kustland eindelijk in het bergland komen, de hoogvlakten bereiken, moeten eerst rusten! Rust, rust, rust, totdat hart en longen weer normaal werken en zich aangepast hebben bij de nieuwe temperatuur en de nieuwe levensvoorwaarden. Maar die rustpauzen duren voor soldaten en arbeiders niet lang!

Het eigenaardige van deze veldtocht is, dat het een oorlog van soldaten èn arbeiders is! Op de militaire voorhoede volgt onmiddellijk een troep arbeiders, die de weg voor de zware en middelzware artillerie en de gemotoriseerde reservetroepen bereiden. Dan ratelen de steenboren, worden er mijnen gelegd en hebben er explosies plaats. Een breed pad wordt met veel moeite opgeworpen... soms langs duizelingwekkende afgronden, terwijl in de diepte omlaaggestorte en verpletterde automobielen als slachtoffer van deze pionier-oorlog liggen. Doorwaadbare plaatsen worden belegd met uitgegraven stenen om vrachtwagens, munitietransporten en lastdieren **over de beken en rivieren te krijgen, het water baant zich een weg tussen de op**gestapelde stenen door. De beken zijn in de regentijd tot woeste rivieren aangezwollen, die zonder levensgevaar niet overgestoken kunnen worden! Wee, als tegen de gewone regels in de droge periode verrast wordt door een regenvloed! De juist overbrugde beken worden door een vloedgolf verrast, de automobielwegen zijn glad en glibberig en gedeeltelijk door omlaag gespoeld steengruis onbruikbaar geworden! Ook de Italiaanse Askari's (inboorlingentroepen) worden gerequireerd om aan dit werk mee te doen! Maar zij voelen niet veel ervoor om als wegwerkers dienst te doen, hebben er al schoon genoeg van! Ze zijn niet geschikt voor die arbeid. Vechten — ja, dát willen ze wel. Maar niet met een houweel de stenen loshakken! Hun grootste lichaamskracht is in hun voeten gelegen. Zij kunnen — evenals de Abessyniëers — 60 tot 70 of nog meer kilometers per dag marcheren!

Terwijl de straatwegen steeds verder doordringen, zijn de enkele havens en hun verbindingen met de hoogvlakte overvol. In de haven van Massaoea, waar troepen aan land gaan en vrachten gelost worden, vinden we daarvan de meest absurde staaltjes! Voor zo'n geweldige drukte, als deze oorlog meebrengt, — dagelijks lost men gemiddeld 5000 ton — zijn de havenwerken véél te klein. Dientengevolge is het reeds verschillende malen voorgekomen, dat in de haast de meest onvereenbare dingen op het strand werden neergelegd en zelfs... werden opgestapeld! Zo plaatste men eenmaal boetappenstation een enorme zending munitie aan. De kisten boden een prachtige gelegenheid om een soort muur mee te bouwen, die schaduw wierp en waarachter de soldaten een ogenblikje konden uitblazen van de gloeiende hitte. Maar... de soldaten hadden geen rekening gehouden met de thermieten! Enkele nachten later blies een windstootje het gehele gebouw in elkaar: de thermieten hadden de planken van de munitiekisten totaal opgevreten!

Wie meent, dat de Abessyniër geen behoeften heeft of een vegetariër is, heeft het volmaakt bij het verkeerde eind. Want de Abessyniër is juist een grote vleesliefhebber en gebruikt dit als hoofdvoedsel! Daarom zijn de verplegingsmoeilijkheden aan Abessynische zijde vrijwel even groot als bij de Italianen. Men spreekt nu erg veel van de moeilijkheden der Italianen, omdat zij maandenlang er over gedaan hebben — en er nóg steeds aan werken — om een behoorlijk levensmiddeltransport te organiseren, door de 400—900 kilometer brede woestijngordel en verder, om maar niet te spreken van de reis Italië—Rode Zee of tot aan de Indische Oceaan, afstanden van 4000—8000 kilometer! Zelfs het water moet gedeeltelijk van Suez, van Port Said, van Port Soedan, of van Aden, als scheepvaart en later met tankautomobielen, naar het front gebracht worden, als men geen nieuwe bronnen in de hoogvlakte ontdekt.

De belasting van het transport door de noodzaak van wateraanvoer is zeer aanzienlijk! Normaal gerekend heeft een mens en een lastdier 20 liter nodig. De veldportie van een soldaat bedraagt 2 liter per dag! Een eenvoudige vermenigvuldiging toont aan, dat een operatief leger van circa 150.000 man een tros van minstens 50.000 lastdieren en rijdieren een phantastische hoeveelheid water nodig heeft, waarbij nog komt, dat 2 liter water per dag bij die hitte feitelijk te weinig is, vooral als het water lauw en niet verfrissend is. Bij verscheidene marsen door de woestijn en in het ontoegankelijke bergland hebben bombardementsviegtuigen voor de aanvoer van een en ander gezorgd. Per radiotelegraaf seinde men dan naar de dichtstbijzijnde vlieghaven, wat men nodig had, waarop vliegtuigen het brachten en met valschermen omlaagwierpen, tot grote vreugde der Askari's, die door deze transportmethode geweldig geimponeerd werden.

Zo'n veldtocht stelt grote eisen aan man en dier, zelfs wanneer de Italianen zich een bijna onmenselijke krachtsinspanning getroosten om aan de behoefte te voldoen en het de strijders zo gemakkelijk mogelijk te maken!

ven op een lading meel een aantal vaten teer. Bij de geweldige hitte van dikwijls 50 graden in de schaduw bleek spoedig, dat de teervaten niet voldoende gesloten waren; de gevolgen voor de meelvoorraad zijn niet moeilijk te raden!

Van deze havenstad naar Asmara de hoofdstad van Erithrea, waar het hoofdkwartier van de opperste legerleiding is gevestigd, leiden verschillende verbindingswegen: een spoorweg, een kabelzweefbaan en een technisch zeer opmerkelijke straatweg. Deze drie verbindingswegen zijn echter nog bij lange na niet in staat het geweldige verkeer te verwerken. Daar komt nog bij, dat de Italianen vaak door scha en schande hebben moeten leren en dat tal van mislukkingen hun eindelijk de juiste weg deed vinden! Zo kwam er eens in een

DE FILM VAN DE WEEK.

Van 17 tot en met 23 Febr. 1936.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

In Cinelandia.

Young eagles.
Charlie Chans Courage.
Imitation of Live.

Roxy.

Happiness ahead.
Les miserables.

In Hollywood.

One more Spring
I give my love.
Wagon Wheels.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

Een bezoek aan deze films kunnen we in 't algemeen niet aanbevelen.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen VAN "De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJDUITSLAGEN.

per 16 Februari.

A.-klasse:	TRAPPERS—VOLHARDING	1—1
	TRANSVAAL—JONG-HOLLAND	1—4

STAND COMPETITIEWEDSTRIJDEN

Zondag, 16 Februari 1936.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
JONG-HOLLAND	15	10	4	1	32	10	24	1.60
VOLHARDING	14	9	3	2	20	8	21	1.50
BISMARCK	17	10	3	4	26	16	23	1.35
R.C.C.	11	5	3	3	15	11	13	1.18
AJAX	18	5	7	6	12	20	17	0.94
TRAPPERS	14	5	3	6	16	10	12	0.93
HERCULES	14	3	5	6	9	18	11	0.79
ASIENTO	13	2	4	7	11	25	8	0.62
M.S.V.	17	4	3	10	19	31	*9	0.53
TRANSVAAL	15	2	3	10	11	22	7	0.47

* 2 Winstpunten in mindering wegens het niet opkomen in de wedstrijd AJAX—M.S.V. op 1 December 1935.

B-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
SCHERPENHEUVEL	11	9	2	0	41	7	20	1.82
JONG-HOLLAND II	10	5	3	2	20	6	13	1.30
VOLHARDING II	8	5	0	3	12	8	10	1.25
BISMARCK II	8	4	1	3	11	10	9	1.15
HERCULES II	9	5	1	3	10	11	11	1.22
R.C.C. II	9	3	3	3	17	15	9	1.00
ASIENTO II	6	3	0	4	10	11	6	1.00
TRAPPERS II	9	3	2	4	11	11	8	0.89
ATLETICO	11	4	1	6	12	11	9	0.82
M.S.V. II	7	2	1	4	9	23	5	0.71
AJAX II	10	2	0	8	9	27	4	0.40
TRANSVAAL II	8	1	0	7	7	29	2	0.25

Zondag, 23 Februari 1936.

MUNDO NOBO:
HERCULES—BISMARCK
Aanvang 3 uur precies.
R.C.C.—TRANSVAAL
Aanvang 4 uur precies.

RIO CANARIO:
ASIENTO—VOLHARDING
Aanvang 4.15 precies.

Zondag, 1 Maart.

TRANSVAAL—VOLHARDING
Aanvang 3 uur precies.
JONG HOLLAND—R.C.C.
Aanvang 4 uur precies.

RIO CANARIO:
ASIENTO—HERCULES
Aanvang 4.15 uur precies.

LEEUWEN TER EXPORT: Twee jonge leeuwen van de Leipzig Zoo, welke vele dierentuinen van jonge leeuwen voorziet. Er is een grote vraag speciaal naar jonge leeuwen en die hierboven vertoond worden, zijn ter export naar... Afrika!

Aankomst en vertrek der schepen van 19--22 Februari 1936.

SS.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
El Libertador	19	Maracaibo, Aruba	19	La Guaira
Medea	19	N York, P. au Prince, La Guaira	19	Aruba, Maracaibo
Waltraut Horn	19	P. Colombia	19	Hamburg
Caribia	20	Hamburg	20	P. Barrios
El Libertador	21	La Guaira	21	Aruba, Maracaibo
Luna	21	Maracaibo	21	P. Cabello, New York
San Diego	21	Le Havre	21	Cristobal, North Pac. Ports
Cottica	22	New York via P. au Prince	22	Amsterdam via Venezuela, Suriname
Baarn	22	C. del Pac., Cristobal	22	L'pool, R'dam, A'dam, H'burg
Waltraut Horn	—	Curaçao	22	Hamburg
A Steamer	22	Liverpool	22	Cristobal

Algemeen Nederlandsch Verbond (Groep Ned. Antillen.)

Oproeping tot bijwoning van de Algemeene vergadering in de Raadzaal van de Koloniale Raad op Woensdag 19 Februari a.s. ten 8 uur 's avonds.

AGENDA:

1) Opening van de vergadering door den voorzitter.
2) Voorlezing notulen van de vorige vergadering.
3) Jaarverslag.
4) Rekening en verantwoording van den penningmeester.
5) Benoeming van een commissie voor het nazien der boeken van den penningmeester.
6) Kiezen van 4 nieuwe bestuursleden wegens periodieke aftreding van de Heeren:

H. J. C. Henriquez (niet herkiesbaar)
C. Holstein (herkiesbaar)
Dr. Samson (niet herkiesbaar, vertrekt naar Nederland)

Wegens aftreding op verzoek,

de Heeren: Ds. Milet de St. Aubin
J. Rustige
G. Ferguson
J. Donker

CANDIDATEN:

de Heeren Mr. Bichon van Yselmonde
K. Bode
Dr. A. W. J. M. Desertine
J. M. Dickman
Ds. van Lindonk
L. Veltman.

3—2

Hiermede betuigen wij aan onze vrienden en bekenden onzen hartelijken dank voor de vele blijken van belangstelling ondervonden, ter gelegenheid van de herdenking onzer 25-Jarige Echtvereeniging.

S. N. ECURY
& Familie.

Aruba, Februari 1936. 2—2

Suriname's Financiële en Economische toestand.

OORDEEL DER TWEEDE KAMER OVER DE REGERINGSMAATREGELEN.

Krachtiger optreden tegen N.S.B.-propaganda nodig geacht.

Volgens het Voorlopig Verslag van de Tweede Kamer, inzake de Surinaamse begroting 1936, was men algemeen van gevoelen, dat de financiële toestand van Suriname even zorgwekkend is als immer.

Hoewel het beloop der middelen in de laatste jaren, de omstandigheden in aanmerking genomen, in zoverre bevredigend is, dat geen verdere daling intrad, blijft het peil, waarop de middelen gestabiliseerd zijn, in hoge mate onbevredigend. De opbrengst der middelen bedraagt immers 60 pct. der uitgaven van dit gebiedsdeel. Met leedwezen moesten vele leden wederom vaststellen, dat ook in de economische toestand van Suriname sedert de behandeling van de vorige begroting geen noemenswaardige verbetering is ingetreden. Alleen het Bauxietbedrijf blijft een lichtpunt, maar dit bedrijf heeft slechts een zeer beperkte invloed op de economische toestand van het gewest.

Verscheidene andere leden zagen de economische toestand van Suriname nog somberder in; naar hun mening beweegt deze zich in dalende lijn. Uit de berichten uit de Surinaamse pers over de ondervoeding van de schoolkinderen blijkt, hoezeer de bevolking steeds verarmt.

Sommige leden merkten op, dat deze begroting, evenals zovele harer voorgangsters, er blijkbaar op gericht is, de bijdrage uit 's Rijks schatkist wederom omlaag te drukken, een streven, dat, hoe loffelijk op zichzelf voor een eventuele opheffing uit de lethargie, waarin Suriname reeds zolang verkeert, een hinderlijke rem betekent.

De Regering blijft berustend de oude banen bewandelen; perspectief voor een weg opwaarts is, behoudens enkele uitzonderingen, als het subsidie aan het bacovenconsortium en de steun aan de koffiecultuur, niet aanwezig.

Blijkbaar is de gedachte, Suriname tot een zelfstandige economische gemeenschap te ontwikkelen, opgegeven, althans sterk op de achtergrond gedrongen en verwacht de Regering van den gouverneur slechts, dat hij de zaken met zo min mogelijk kosten voor het Moederland zal gaande houden.

Sommige van deze leden meenden, dat de politiek van de uiterste zuinigheid, welke de Regering ten opzichte van Suriname volgt, hoogst nadelig is geweest. Naar hun oordeel zou de Overheid het initiatief moeten nemen tot het stichten van ondernemingen op verschillend gebied, nu het particulier initiatief vrijwel verlamd is. De regering behoort op ruime schaal onderzoekingen te doen verrichten naar de mogelijkheid van het tot stand brengen van nieuwe ondernemingen, mede het verstrekken van Rijksgaranties zou het particulier kapitaal eerder bereid doen zijn, zich voor Suriname te interesseren.

Verscheidene andere leden merkten op, dat bij het ontwikkelen van plannen en het doen van voorstellen, waaraan grote financiëele consequenties verbonden zijn, grote behoedzaamheid geboden is. De eerste voorwaarde voor het toestaan van ruimere middelen is, dat kan worden aangetoond, dat Suriname inderdaad daardoor tot economische bloei kan komen.

Met algemene instemming had men kennis genomen van de uitgetrokken bedragen voor deelneming in de kosten van proefneming voor de bacovencultuur.

Sommige leden drongen er op aan, dat de Regering ernstig zal onderzoeken, of Suriname kolonisatiemogelijkheden voor Europeanen biedt. Mocht dit het geval zijn, dan zou de Regering zulk een kolonisatie moeten ondersteunen. Daarnaast behoort op particuliere kolonisatieplannen een streng toezicht te worden uitgeoefend, teneinde het maken van slachtoffers te voorkomen.

Vele leden hadden met instemming vernomen, dat de Regering generlei verantwoordelijkheid aanvaarden wil voor de plannen van de heren Marselis Hartsink en Van Straaten, om honderden Nederlandse werklozen naar het Bakhuis-gebergte van Suriname te laten emigreren.

Verscheidene dezer leden betreurden het, dat door de publicatie van dergelijke onvoldoend voorbereide plannen, ongegronde verwachtingen gewekt worden, welke alleen teleurstelling ten gevolge kunnen hebben.

Verscheidene leden verklaarden, meer verwachting te hebben van kolonisatie in Suriname met stadsbewoners in de kleine landbouw, dan van kolonisatie met emigranten uit Nederland.

Verscheidene leden achtten de door den Gouverneur voorgestelde maatregelen om op het onderwijs nog in die mate te bezuinigen, dat het accres der uitgaven wordt gecompenseerd niet te bezwarend en daarom wel aanvaardbaar.

Verscheidene leden vestigden de aandacht op de toenemende werkeloosheid in Suriname.

Enige leden vestigden de aandacht op de toenemende werkloosheid in Suriname.

Enige leden zouden gaarne in kennis worden gesteld met de inzichten der regering in zake de aanleg van een vliegveld voor internationaal luchtverkeer in de nabijheid van Paramaribo.

Andere leden wensten reeds bij voorbaat te verklaren, dat zij, nu op het allernodigste moet worden bezuinigd tegen de aanleg van een vliegveld bezwaar zouden maken, tenzij de volstrekte noodzakelijkheid dan wel de directe rendabiliteit daarvan overtuigend zou worden aangetoond.

Verscheidene leden waren getroffen door berichten in de Surinaamse pers, waaruit valt op te merken, dat daar te lande een krachtige propaganda wordt gevoerd voor de N.S.B. Zelfs hoofdambtenaren schijnen aan die propaganda niet vreemd te zijn, terwijl het uniformverbod te Paramaribo straffeloos zou worden overtreden. Zij drongen erop aan, dat de overheid dit gevaar, voor zover haar zulks mogelijk is, krachtig zal afweren en de bestaande verbodsbepalingen zal weten te handhaven.

Wetenswaardigheden.

Iets over de film.

In Europa heeft de film haar jeugdjaren gesleten in reizende kermistheaters met lage toegangsprijs en zonder enige veiligheidsmaatregel voor brandgevaar. Na 1909 ging dit soort filmtheaters tot de zeldzaamheden behoren.

In Amerika gaf het ontstaan van de verhalende film aanleiding tot het oprichten van de zogenaamde Nickel-Odeons of stuivertheaters. Het eerste werd geopend door Harry Davis in Pittsburgh, die in deze stad reeds een gewoon theater exploiteerde. Zijn enorm succes werd oorzaak van de snelle verbreiding van deze bioscopen.

Het jaar 1910 is voor de Europese filmgeschiedenis een historisch jaartal, omdat omstreeks dat jaar artisten van de Académie Française voor de film acteerden en bij de vertoning ervan met name in het programma werden genoemd. Frankrijks eerste „grote" film heette „Het lijden van Werther" en duurde zestien minuten!

In Amerika ging het enigszins anders toe. Terwijl men in Europa werkte in de studio's met toneeldécor, ging de Amerikaan dadelijk met zijn cinema de buitenlucht in en profiteerde zo veel meer van de mogelijkheden die de film bood, dan de tot beperking gedwongen Europeaan.

De smaak van het Amerikaanse publiek was vooral aanleiding tot die openluchtopnamen, meer nog dan een beter inzicht in de mogelijkheden van de film. De Amerikanen waren en zijn nog dol op cowboy-films, die wegens de daarmee noodzakelijk verbonden woeste renpartijen, grote kudden paarden en runderen, uiteraard in de vrije natuur moesten genomen worden.

Dit verschil van inzicht en smaak heeft invloed gehad op de verdere ontwikkeling van de cinematografische kunst. Over het algemeen kan men zeggen dat de Europese film meer toneelmatig en rustig gecomponeerd is, terwijl de Amerikaanse film meer bewegingsvol en muzikaal is.

In 1910 bezat Berlijn reeds 139 bioskopen en New-York 450 met 150.000 zitplaatsen. Rusland bezat in dat zelfde jaar al 1200 bioskopen, waarvan men er vond tot in Siberië toe. In Engeland steeg het aantal in 1912 tot 6000, terwijl Amerika in dat jaar 14000 bioskopen bezat die te samen aan entreegelden opbrachten 500 millioen dollar.

Amerika ontwikkelde zich sneller dan Europa en maakte bovendien van de oorlog van '14 tot '19 handig gebruik om de lamgelegde Europese filminddustrie radikaal te overvleugelen en alle Europese markten te bezetten.

Nog steeds zijn de Amerikaanse namen in de filmwereld de overheersende.

L.

Veel huwelijksbootjes blijken als pleziervaartuigen gecamoufleerde oorlogsbodems te zijn.

„Bezin eer gij begint!" zegt het spreekwoord, maar bezin u niet zó lang, dat het te laat wordt om nog te beginnen.

Een tevreden mens doet als een leeuwerik; kan hij niet over een weiland beschikken, hij zingt op een graszode.

Velen zetten wel de voet in de stijgbeugel maar het lukt hun nooit in het zadel te komen.

Waarom maken wij op reis zo gauw vrienden? Omdat wij denken, ze nooit terug te zullen zien.

Er zijn lieden, die slechts daar hun „deelneming" tonen, waar iets te delen en te nemen is.

Een vrouw zal een uur voor haar spiegel staan, om een man te behagen, terwijl ze in twintig minuten een biefstuk zou kunnen bakken, die hem veel meer zou aanstaan.

Zoals gij denkt, spreekt gij; zoals gij spreekt, zullen anderen denken, besef uw verantwoordelijkheid.

In geldzaken staan vader en zoon dikwijls als vreemdelingen tegenover elkaar.

Wie er over spreekt, wat hij na een jaar zal ondernemen, wordt door al de duivels uitgelachen.